

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Departament Nadzoru i Kontroli

DNK.WK.1741.4.2024

Warszawa, 29 maja 2024 r.

Informacja o wynikach kontroli realizacji zadania publicznego pt. „*Polscy oficerowie, sowieccy agenci i walka o polską tożsamość – Sanatorium Gorkiego*” wsparcie preprodukcji filmu w reżyserii Łukasza Palkowskiego przez Fundację Rozwoju Kinematografii Media Virtuosa

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM albo Zleceniodawca) przeprowadziła kontrolę planową realizacji zadania publicznego pn. „*Polscy oficerowie, sowieccy agenci i walka o polską tożsamość – Sanatorium Gorkiego*” wsparcie preprodukcji filmu w reżyserii Łukasza Palkowskiego (dalej: zadanie publiczne albo zadanie). Podstawę kontroli stanowił § 7 umowy nr 1219/BPRM/23 z 10 listopada 2023 r. (dalej: umowa) zawartej pomiędzy KPRM a Fundacją Rozwoju Kinematografii Media Virtuosa¹ z siedzibą w Warszawie (dalej także: Fundacja albo Zleceniobiorca).

Podstawa prawna

Art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie². Zadanie zlecono w trybie art. 11b tej ustawy.

[Podsumowanie ustaleń]

Środki publiczne wydatkowane na realizację zadania prawie w całości, tj. w łącznej kwocie **6 316 620 zł** (99% kosztów realizacji zadania; z czego: środki dotacji 5 999 120 zł, środki własne 317 500 zł) wykorzystano niezgodnie z § 17 ust. 1 umowy, tj. z naruszeniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, mimo że wydatkowanie środków nastąpiło w kwotach założonych w ofercie.

Na kwotę **6 316 620 zł** składają się:

- a) wszystkie koszty działań (6), dla których określono wymierne rezultaty do osiągnięcia w łącznej kwocie 6 157 000 zł (z czego: środki dotacji 5 971 730 zł, środki własne 185 270 zł), gdyż były nieadekwatnie wysokie w stosunku do osiągniętych rezultatów, powieleły wydatki innych poddziałań lub wydatki rozliczone w ramach innych zadań, były niecelowe w okresie realizacji zadania lub dotyczyły poddziałań nienależycie wykonanych:
 - 2 279 000 zł – koszty wyboru aktorów do najważniejszych ról,
 - 1 934 000 zł – koszty przygotowania wzorcowych rekwizytów do filmu,
 - 940 000 zł – koszty wyboru lokacji do filmu,
 - 784 000 zł – koszty na zaprojektowanie i odszycie kostiumów dla głównych postaci,
 - 120 000 zł – koszty wyboru szefów pionów,
 - 100 000 zł – koszty przygotowania planu preprodukcji;
- b) koszty przygotowania organizacyjnego na kwotę 29 390 zł (z czego: środki dotacji 27 390 zł, środki własne 2 000 zł), które w sposób nieuprawniony, z naruszeniem unormowań § 4a ust. 1 umowy, zostały powierzone zewnętrznemu wykonawcy, były niezasadne oraz nieadekwatnie wysokie. Fundacja nie wykazała, że zrealizowała działanie w pełnym zakresie określonym w ofercie (nie przedstawiła dokumentów dotyczących powołania grupy projektowej, podziału zadań oraz części umów z wykonawcami);
- c) część kosztów administracyjnych na kwotę 130 230 zł (środki własne), gdyż nie znajdowały potwierdzenia w wymiernych działaniach i nie korespondowały z poniesionymi nakładami pracy – Fundacja nie wykazała jaki charakter lub zakres zadań członków zespołu finansowo-administracyjnego oraz w ramach obsługi prawnej uzasadniał wypłacone wynagrodzenia.

Koszty wszystkich sześciu działań wskazanych w pkt. a) zostały udokumentowane dwiema zbiorczymi fakturami na łączną kwotę 6 157 000 zł, co stanowiło przeszło 96% wartości zadania. Fundacja nie przekazała źródłowych dowodów księgowych dokumentujących wydatki poniesione przez podmioty, przy udziale których realizowała zadanie na rzecz wykonawców poszczególnych usług, w tym ze środków dotacji na kwotę 5 971 730 zł (99,5%). Zaniechaniem tym Zleceniobiorca naruszył § 4a ust. 2 umowy, zgodnie z którym za działania bądź zaniechania podmiotów trzecich współpracujących przy realizacji zadania odpowiada jak za własne. Naruszenie to skutkowało tym, że w trakcie

¹ Fundacja została zarejestrowana w KRS 15 listopada 2022 r.

² Dz.U. z 2023 r. poz. 571.

kontroli nie zweryfikowano, czy i w jakiej kwocie wydatki ze środków dotacji przekazane do dyspozycji podmiotom trzecim zostały poniesione na rzecz faktycznych wykonawców poszczególnych poddziałań.

Zleceniobiorca nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających, że szacując wartość zadania dochował należytej staranności i stosował zasady gospodarowania środkami publicznymi. Przykładowo wydatki na wybór aktorów do ról były przeszło 65 krotnie wyższe od kosztów określonych w pozycji *casting/ dokumentacje/ projekty* (34 816,60 zł) kalkulacji kosztów we wniosku *Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych* o dofinansowanie produkcji filmu pt. *Czerwone maki* z 17 sierpnia 2022 r., którego planowany budżet (33 mln zł) był porównywalnie wysoki do budżetu filmu pt. *Sanatorium Gorkiego* (35 mln zł).

Nie można potwierdzić, że wszystkie działania służące realizacji celu zadania, którym było wsparcie preprodukcji filmu pt. *Sanatorium Gorkiego* zostały faktycznie wykonane w okresie realizacji zadania, tj. od 10 listopada do 31 grudnia 2023 r. Największe wątpliwości co do terminu realizacji dotyczą przygotowania wzorcowych rekwizytów do filmu (np. czołgi, limuzyny, armaty, wóz konny, pistolety, karabiny; kwota 1 934 000 zł). Zleceniobiorca nie podał informacji na temat miejsca przechowywania / składowania rekwizytów i nie umożliwił przeprowadzenia ich oględzin w trakcie kontroli, dlatego można mieć wątpliwości, czy w ogóle nimi dysponował w okresie realizacji zadania.

Fundacja nie wyjaśniła z jakiej potrzeby wynikała konieczność zapewnienia eksponatów na pięć miesięcy przed rozpoczęciem zdjęć do filmu, w sytuacji gdy najem sprzętu historycznego generuje istotne koszty w budżecie filmu – najem czołgu na jeden dzień zdjęciowy to wydatek rzędu 2 000 zł, a samochodu z okresu II wojny światowej – 1 000 zł.

Zleceniobiorca umożliwił natomiast przeprowadzenie oględzin kostiumów. Czynności wykazały, że kostiumy zawierały szereg niespójności z ofertą czy załączonymi do sprawozdania raportami, a niektóre elementy garderoby wymagały poprawek krawieckich bądź ich wygląd świadczył o tym, że nie były szyte na potrzeby zadania.

Fundacja nie nabyła praw do kostiumów i rekwizytów (w drodze zakupu, wypożyczenia czy wykonania), nie sprawuje również nad nimi żadnej kontroli (nie prowadzi żadnej ewidencji pozwalającej na stwierdzenie miejsca ich lokalizacji). Nie wyjaśniła także jaka jest podstawa władania nimi przez producenta filmu, ograniczając się do stwierdzenia, że nabywanie stosownych praw umożliwiających włączanie rekwizytów i kostiumów do filmu jest obowiązkiem producenta lub koproducenta filmu.

Wątpliwości budzą również przykładowo wydatki poniesione na wybór lokacji do filmu (kwota 940 000 zł), z tego względu, że wstępnego wyboru lokacji na terenie twierdzy Modlin, za kwotę 7 700 zł (122 krotnie niższą), dokonano już w ramach dotacji udzielonej przez *Polski Instytut Sztuki Filmowej* (dalej: PISF) na rozwój projektu (produkcji tego filmu) w 2018 r.

Wkład Fundacji w realizację zadania był znikomy. Jedynym działaniem, które Zleceniobiorca zrealizował samodzielnie była wykonana bezkosztowo *Ewaluacja działań*. Natomiast wszystkie działania, również te sfinansowane z własnych środków, zostały zlecone zewnętrznym wykonawcom. Podmioty te prowadziły działalność zarobkową a status ich funkcjonowania definiowała ustawa z 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*³ albo ustawa z 6 marca 2018 r. *Prawo przedsiębiorców*⁴. Taki tryb realizacji zadania stoi w sprzeczności z ideą dotowania działalności pozarządowych organizacji w sferze zadań publicznych, niedziałających w celu osiągnięcia zysku, wyrażoną w art. 3 ust. 1-2 ustawy o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Powierzenie wykonania działania pierwszego *Przygotowanie organizacyjne* zewnętrznemu wykonawcy (firmie *FilmSERVICE* [REDAKTOWANE] należącej do wiceprezes Fundacji) stanowi ponadto naruszenie § 4a ust. 1 umowy, ponieważ, zgodnie z tym postanowieniem, działanie to miała zrealizować Fundacja.

Wykonanie zadania w zakresie osiągnięcia zakładanych rezultatów nie zostało w pełni należycie udokumentowane. Fundacja naruszyła § 8 ust. 10 umowy, zgodnie z którym wraz ze sprawozdaniem miała obowiązek przedłożyć wymagane materiały potwierdzające realizację zadania pod względem merytorycznym oraz osiągnięcie zakładanych rezultatów. Dwa spośród czterech przygotowanych opracowań fotograficznych były niekompletne. W trakcie kontroli przedstawiła jedno poprawione opracowanie (lokalizacje), nie uzupełniono natomiast drugiego (brakujących fotografii eksponatów).

Nie można uznać, że Fundacja prawidłowo wyodrębniła rachunek bankowy na potrzeby realizowanego zadania. Dokonywano na nim operacji finansowych niezwiązanych z zadaniem, tj. zarówno wpłat, jak i wypłat. Stanowi to naruszenie § 3 ust. 1 i 4 umowy oraz nie sprzyja transparentności rozliczeń.

³ Dz.U. z 2024 r., poz. 18.

⁴ Dz.U. z 2024 r., poz. 236.

Zleceniobiorca posiadał dokumenty finansowo-księgowo (łącznie 9 faktur) rozliczone w sprawozdaniu (6 399 120 zł). Dokumenty zostały wystawione i opłacone w terminie realizacji zadania i ponoszenia wydatków, tj. od 10 listopada do 31 grudnia 2023 r.

Fundacja prowadziła wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową dla zadania. Wprawdzie w dokumentacji określającej sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych nie ustalono sposobu sprawdzania dowodów księgowych i ich zakwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych, co narusza wymagania art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*⁵, wszystkie dowody spełniały wymogi art. 21 tej ustawy – zawierały potwierdzenie kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej, z zastrzeżeniem, że ślad rewizyjny nie był kompletny – na dowodach brakowało daty dokonanego sprawdzenia.

Zleceniobiorca naruszył § 6 ust. 3 umowy nie wypełniając obowiązku dotyczącego zamieszczenia informacji o źródle finansowania na swojej stronie internetowej, zgodnie z unormowaniami § 2 pkt 3 oraz § 7 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. *w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych*⁶.

[Termin realizacji zadania]

1. Zgodnie z ofertą i umową okres realizacji zadania i poniesienia wydatków wyznaczono od dnia zawarcia umowy, tj. 10 listopada 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Umowa nie przewidywała możliwości finansowania działań zrealizowanych przed dniem jej podpisania.

[Opis zadania publicznego i termin złożenia sprawozdania rocznego z wykonania zadania]

2. Prezes Rady Ministrów przyznał w 2023 r.⁷ KPRM z ogólnej rezerwy budżetowej państwa kwotę 5 999 120 zł z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego, którego celem było wsparcie preprodukcji filmu w reżyserii Łukasza Palkowskiego. Natomiast celem realizacji filmu było pokazanie szerokiej publiczności tego, co nie jest powszechnie znane o Katyniu, wpisując się w ten sposób w sferę zadań publicznych, takich jak podtrzymanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwijanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.

3. Bezpośrednim efektem zadania miało być:

- skompletowanie zespołu filmowego,
- wybór lokacji i rekwizytów, odwzorowujących realia epoki,
- wybór aktorów i obsady,
- opracowanie planu preprodukcji na 2023 r. – dokumentu kierunkowego dla przyszłych działań, uwzględniającego szczegóły procesu twórczego.

W ramach zadania zaplanowano osiem działań:

- 1) przygotowanie organizacyjne (powołanie grupy projektowej, podział zadań, podpisanie umów z partnerami i wykonawcami, inne czynności techniczno-administracyjne);
 - 2) wybór szefów pionów (gwarantujących powstanie najwyższej klasy filmu);
 - 3) wybór lokacji filmu (niezbędnych do inscenizacji scen w filmie);
 - 4) przygotowanie wzorcowych rekwizytów do filmu;
 - 5) projektowanie i szycie prototypów kostiumów dla głównych postaci;
 - 6) wybór aktorów (wyszukanie, przesłuchanie, przygotowanie aktorów w ramach prób z reżyserem do najważniejszych ról w filmie);
 - 7) plan preprodukcji filmu (we współpracy z szefami pionów);
 - 8) ewaluacja działań.
4. Na realizację *zadania* przewidziano 6 399 120 zł⁸, z tego:
- 5 999 120 zł – dotacja KPRM⁹, co stanowi 93,75% wartości zadania,
 - 400 000 zł – inne środki finansowe¹⁰, co stanowi 6,25% wartości zadania.

W *Kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego*¹¹ zaplanowano 7 działań na łączną kwotę 6 186 390 zł:

- a) działanie 1 – przygotowanie organizacyjne na kwotę 29 390 zł,

⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

⁶ Dz.U. z 2021 poz. 953 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie działań informacyjnych.

⁷ Zarządzenie nr 464 Prezesa Rady Ministrów z 6 października 2023 r. w sprawie przyznania Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych, z przeznaczeniem dla Fundacji Rozwoju Kinematografii Media Virtuosa na realizację zadania publicznego pn. „Polscy oficerowie, sowieccy agenci i walka z polską tożsamością – Sanatorium Gorkiego” – wsparcie preprodukcji filmu w reżyserii Łukasza Palkowskiego przez Fundację Rozwoju Kinematografii Media Virtuosa.

⁸ Wartość zgodna z § 3 ust. 6 umowy.

⁹ Wartość zgodna z § 3 ust. 1 umowy.

¹⁰ Wartość zgodna z § 3 ust. 5 pkt 1 umowy.

¹¹ Część V oferty.

- b) działanie 2 – wybór szefów pionów na kwotę 120 000 zł,
- c) działanie 3 – wybór lokacji do filmu na kwotę 940 000 zł,
- d) działanie 4 – przygotowanie wzorcowych rekwizytów do filmu na kwotę 1 934 000 zł,
- e) działanie 5 – zaprojektowanie i odszycie kostiumów dla głównych postaci na kwotę 784 000 zł,
- f) działanie 6 – wybór aktorów do najważniejszych ról na kwotę 2 279 000 zł,
- g) działanie 7 – przygotowanie planu preprodukcji na kwotę 100 000 zł,

oraz koszty administracyjne na kwotę 212 730 zł.

Działanie 8 – ewaluacja działań, którego celem było przeprowadzenie wstępnych działań ewaluacyjnych zadania¹² nie zostało wycenione, a tym samym nie zostało ujęte w *Kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego* (zrealizowano bezkosztowo).

5. Sprawozdanie z wykonania zadania publicznego złożone 30 stycznia 2024 r. wpłynęło do KPRM w wymaganym terminie. Fundacja poinformowała w nim o zrealizowaniu zadania oraz osiągnięciu rezultatów. Dokument nie został zatwierdzony.

Termin złożenia sprawozdania zgodnie z § 8 ust. 3 umowy wynosił 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania (31 grudnia 2023 r.).

[Rozliczenie kosztów zadania i dokumentacja osiągniętych rezultatów]

6. W sprawozdaniu Fundacja przedstawiła do rozliczenia kwotę 6 399 120 zł (100% planu), w tym 5 999 120 zł środki dotacji (100% planu) i 400 000 zł – środki finansowe własne (100% planu).

Kwota wskazana w sprawozdaniu była zgodna z ofertą i, tak jak w niej przyjęto, składały się na nią koszty merytoryczne (6 186 390 zł) oraz koszty administracyjne (212 730 zł).

7. Zleceniobiorca nie korzystał z możliwości dokonywania przesunięć w zakresie ponoszenia kosztów, o których mowa § 4 umowy.

8. Zleceniobiorca nie wykazywał przychodów, w tym odsetek bankowych od przekazanej dotacji, ani nie pobrał świadczeń pieniężnych od odbiorców zadania¹³.

9. Wykonanie zadania w zakresie osiągnięcia zakładanych rezultatów nie zostało w pełni należycie udokumentowane. Fundacja naruszyła § 8 ust. 10 umowy, zgodnie z którym wraz ze sprawozdaniem miała obowiązek przedłożyć wymagane materiały potwierdzające realizację zadania pod względem merytorycznym oraz osiągnięcie zakładanych rezultatów. Dwa spośród czterech przygotowanych opracowań fotograficznych były niekompletne. W opracowaniu dotyczącym wyboru lokacji do filmu, fotografie nie zostały przyporządkowane do poszczególnych poddziałań, a liczba załączonych zdjęć (24) była mniejsza niż liczba wybranych i wycenionych lokacji (27), natomiast w opracowaniu dotyczącym przygotowania rekwizytów brak było dokumentacji fotograficznej dla dwóch eksponatów. W trakcie kontroli Fundacja przedstawiła poprawione opracowanie fotograficzne z należycie opisanymi 27 lokacjami, nie uzupełniła natomiast brakujących fotografii eksponatów¹⁴.

Do sprawozdania załączone zostały następujące dokumenty:

- a) oświadczenie producenta filmu prezesa Zarządu *Bow and Axe Entertainment Sp. z o.o.* w sprawie zatwierdzenia szefów pionu;
- b) opracowanie fotograficzne: *Wybór lokacji do filmu pt. „Polscy oficerowie, sowieccy agenci i walka o polską tożsamość – Sanatorium Gorkiego”* w reżyserii Łukasza Palkowskiego, zatwierdzone przez reżysera filmu; W opracowaniu zaprezentowano dokumentację fotograficzną 24 lokacji do filmu, podczas gdy w ofercie i sprawozdaniu ujęto i wyceniono 27 lokacji. W załączonym do sprawozdania raporcie, dokumentacja fotograficzna nie została przypisana do konkretnych pozycji oferty i sprawozdania i na tej podstawie nie sposób było stwierdzić, które lokacje nie zostały ujęte w opracowaniu.
- c) opracowanie fotograficzne: *Wybór aktorów do filmu pt. „Polscy oficerowie, sowieccy agenci i walka o polską tożsamość – Sanatorium Gorkiego”* w reżyserii Łukasza Palkowskiego, zatwierdzone przez reżysera filmu;
- d) opracowanie fotograficzne: *Przygotowanie rekwizytów pt. „Polscy oficerowie, sowieccy agenci i walka o polską tożsamość – Sanatorium Gorkiego”* w reżyserii Łukasza Palkowskiego, zatwierdzone przez reżysera filmu, w którym brak dokumentacji fotograficznej dla dwóch eksponatów (karabinów)¹⁵, wycenionych na 42 000 zł każdy;
- e) opracowanie fotograficzne: *Przygotowanie i szycie prototypów kostiumów dla głównych postaci pt. „Polscy oficerowie, sowieccy agenci i walka o polską tożsamość – Sanatorium Gorkiego”* w reżyserii Łukasza Palkowskiego, zatwierdzone przez reżysera filmu;
- f) *Plan preprodukcji do filmu pt. „Polscy oficerowie, sowieccy agenci i walka o polską tożsamość – Sanatorium Gorkiego”*, zatwierdzony przez producenta filmu.

¹² Działanie nr 8 Ewaluacja działań ujęte zostało w pkt III.4 oferty *Plan i harmonogram działań na rok 2023*.

¹³ Część II pkt 2 sprawozdania (1.1.2) oraz dane z wyciągu bankowego – wskazujące na oprocentowanie rachunku w wysokości 0%.

¹⁴ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak DNK-Kinematografia-3/2024).

¹⁵ Poz. 1.4.16-17 *Kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego*.

Wyszczególnione dokumenty, z wyjątkiem oświadczenia producenta filmu dotyczącego wyboru szefów pionów przy realizacji filmu (datowanego na 20 listopada 2023 r.), nie zawierają daty ich sporządzenia lub też innych informacji pozwalających na ustalenia kiedy zostały przygotowane.

10. Ze środków dotacji pokryto koszty kwalifikowane w kwotach brutto (łącznie z naliczonym podatkiem VAT). Zleceniobiorca oświadczył, że nie podejmował czynności dotyczących odzyskania podatku VAT z tytułu faktur rozliczonych w ramach zadania, ani nie rozliczył wydatków lub kosztów sfinansowanych z dotacji KPRM w ramach innych zadań¹⁶.

[Wykonawcy zadania]

11. Wkład Fundacji w realizację zadania był znikomy. Jedynym działaniem, które Fundacja zrealizowała samodzielnie była wykonana bezkosztowo *Ewaluacja działań*¹⁷. Natomiast wszystkie działania przedstawione w *Kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego*, również te sfinansowane z własnych środków, zostały zlecone zewnętrznym wykonawcom. Podmioty te prowadziły działalność zarobkową a status ich funkcjonowania definiowała ustawa z 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*¹⁸ albo ustawa z 6 marca 2018 r. *Prawo przedsiębiorców*¹⁹. Taki tryb realizacji zadania stoi w sprzeczności z ideą dotowania działalności pozarządowych organizacji w sferze zadań publicznych, niedziałających w celu osiągnięcia zysku, wyrażoną w art. 3 ust. 1-2 ustawy *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Powierzenie wykonania działania pierwszego *Przygotowanie organizacyjne* zewnętrznemu wykonawcy (firmie *Filmservice* [redacted] należącej do wiceprezes Fundacji) stanowi ponadto naruszenie § 4a ust. 1 umowy, ponieważ, zgodnie z tym postanowieniem, działanie to miała zrealizować Fundacja.

Na mocy § 4a ust. 1 umowy Zleceniobiorca zobowiązany został do zaangażowania w przygotowania organizacyjne projektu (działanie 1)²⁰ własnych zasobów. Równocześnie Zleceniodawca wyraził zgodę, aby pozostałe sześć działań Fundacja zrealizowała we współpracy z podmiotami trzecimi.

W praktyce wszystkie działania zostały zrealizowane przy udziale zewnętrznych wykonawców. Zlecenie firmie *Filmservice* [redacted] przygotowań organizacyjnych (działanie 1), za wynagrodzeniem 29 390 zł, stanowi naruszenie postanowień § 4a ust. 1 umowy.

Fundacja wyjaśniła, że nie zatrudnia pracowników w ramach umowy o pracę, dlatego działanie zostało zlecone wiceprezes Fundacji prowadzącej działalność gospodarczą, czyli podmiotowi ściśle powiązanemu z Fundacją²¹.

12. Wszystkie działania wykonano przy udziale sześciu wykonawców, w tym trzech powiązanych kapitałowo i osobowo z władzami Fundacji, tj.:

- *House Media Company Sp. z o.o.* (środki dotacji 2 990 730 zł i środki własne 185 270 zł) – współnikiem i prezesem spółki jest [redacted] (prezes Zarządu Fundacji), a wiceprezesem [redacted] (członek Zarządu Fundacji),
- *Filmservice* [redacted] (środki dotacji 27 390 zł i środki własne 2 000 zł) – właścicielem podmiotu jest [redacted] (wiceprezes Zarządu Fundacji),
- *Go Production* [redacted] (środki własne 52 500 zł) – właścicielem podmiotu jest [redacted] (prezes Zarządu Fundacji).

Na rzecz tych podmiotów wydatkowano 3 257 890 zł (51% wartości zadania, z czego: środki dotacji 3 018 120 zł, środki własne 239 770 zł).

[Celowość i gospodarność wydatkowania środków]

13. Niewspółmiernie wysokie były koszty poniesione w ramach działania szóstego *Wybór aktorów do najważniejszych ról* (poz. I.6.1-I.6.35) – kwota 2 279 000 zł (163 000 zł – środki dotacji, 2 116 000 zł – środki, w stosunku do których nie można określić, które poddziałania sfinansowane zostały ze środków dotacji, a które ze środków własnych [szerzej: pkt 26]).

Nakłady poniesione na wybór aktorów wahały się od 32 000 zł (strażnik II²²) do 160 000 zł (Grabowski²³).

Fundacja nie wyjaśniła, jakie czynniki warunkowały tak duże rozbieżności w kosztach wyboru poszczególnych aktorów. Stwierdziła, że różnica ta wynika z potencjału promocyjnego i prestiżu konkretnego aktora, a także cech szczególnych aktorów, które pozwolą oddać postać z maksymalnym realizmem.

Istotnym jest, że wydatki na casting do ról rosyjskojęzycznych (w innym zakresie - Zarubina, Cejtlina, Saszy, większości NKWD-zistów) były rozliczane w ramach dotacji udzielonej przez PISF w 2018 r. na rozwój produkcji filmu pt. *Sanatorium Gorkiego* (dalej: rozwój projektu) – kwota 20 037,25 zł, w tym 16 993 zł ze środków dotacji. Pomimo

¹⁶ Oświadczenie Zarządu Fundacji z 17 kwietnia 2024 r.

¹⁷ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak DNK-Kinematografia-3/2024).

¹⁸ Dz.U. z 2024 r. poz. 18.

¹⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 236.

²⁰ Punkt III.4 oferty *Plan i harmonogram działań na rok 2023*.

²¹ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 6 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-2/2024).

²² Poz. I.6.31.

²³ Poz. I.6.1.

że celem ówczas realizowanego działania nie był ostateczny wybór aktorów do ról i faktycznie żaden spośród wybranych wówczas aktorów nie został wybrany do ról w filmie, uwagę zwraca fakt, że skala wydatków poniesionych w ramach zadania realizowanego w 2023 r. (przykładowo wybór do ról: Zarubina – 93 000 zł, Cejtlina – 81 000 zł, Saszy – 98 000 zł, kapitana NKWD – 58 000 zł, majora – 45 000 zł, majora – 45 000 zł²⁴), jest nieporównywalna do wydatków poniesionych w 2018 r.

Nie można zgodzić się z argumentem Zleceniobiorcy, że casting jest tylko jednym z wielu etapów i elementów wyboru aktora do ról i nie są to tożsame procesy. Zleceniobiorca nie podał jakie inne etapy zostały zrealizowane w ramach wyboru aktorów. Za tym, że w procesie produkcji filmu casting i wybór aktorów do ról nie stanowią odrębnych etapów podlegających niezależnej wycenie przemawia również stosowany przez PISF, instytucję specjalizującą się w dofinansowywaniu produkcji filmowych, która wspiera również produkcję filmu pt. *Sanatorium Gorkiego* – wzór kosztorysu filmu fabularnego. Upubliczniony dla potrzeb podmiotów ubiegających się o wsparcie wzór kosztorysu w swojej strukturze w ramach prac wstępnych projektu definiuje koszty castingu/ dokumentacji/ projektów, które nie występują już (nie powielają się) na etapie produkcji czy postprodukcji filmu. Modelowa struktura budżetu filmu finansowanego przez PISF nie zakłada zatem odrębnych pozycji kosztowych dotyczących castingu/ wyboru aktorów do ról na etapie preprodukcji i produkcji filmu.

Wydatki na wybór aktorów do ról były również przeszło 65-krotnie wyższe od kosztów określonych w pozycji *casting/ dokumentacje/ projekty* (34 816,60 zł) kalkulacji kosztów we wniosku *Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych* o dofinansowanie produkcji filmu pt. *Czerwone maki* z 17 sierpnia 2022 r., którego planowany budżet (33 mln zł)²⁵ był porównywalnie wysoki do budżetu filmu pt. *Sanatorium Gorkiego* (35 mln zł)²⁶.

Zakres działania sfinansowanego ze środków dotacji obejmował: preselekcję wskazanych kandydatów, prace nad scenariuszem z wyborem scen dla każdego z aktorów, w przypadku aktorów pod opieką agencji – spotkania i negocjacje z agencją, udział aktora w próbach czytanych scenariusza z reżyserem, analizę warunków fizycznych, zaplanowanie treningów/diet/ćwiczeń umiejętności, jakie powinny posiadać postacie, analizę terminów dostępności poszczególnych aktorów i dopasowanie ich do kalendarza produkcji filmu, zatwierdzanie warunków współpracy, wyliczenie liczby dniówek i prób, negocjacje finansowe, finalnie przekazanie wyboru 35 aktorów do dalszego procedowania²⁷.

Casting do ról rosyjskojęzycznych (Zarubina, Cejtlina, Saszy, większości NKWD-zistów) został zorganizowany w Kijowie w ramach dotacji PISF udzielonej na rozwój projektu. Fundacja wyjaśniła²⁸, że był to casting próbny na potrzeby dalszych prac nad materiałem (pozyskania źródeł finansowania), jego celem nie był ostateczny wybór aktorów do ról i żaden spośród wybranych wówczas aktorów nie został wykazany w załączonym do sprawozdania raporcie z wyboru aktorów do filmu.

14. Niewspółmiernie wysokie, powielające wydatki innych poddziałań lub niecelowe w okresie realizacji zadania były koszty poniesione w ramach działania czwartego *Przygotowanie wzorcowych rekwizytów do filmu* (poz. I.4.1-I.4.27) – kwota 1 934 000 zł (środki dotacji).

Koszty jednostkowe przygotowania rekwizytów broni do filmu sięgały od 25 000 zł (granat²⁹) do 120 000 zł (broń strzelająca³⁰), a przywołane przez Zleceniobiorcę okoliczności nie uzasadniają wysokości tych nakładów. Broń z okresu II wojny światowej jest bowiem dobrze opisana w zbiorach muzealnych, a jej modele dostępne są w sklepach internetowych za nieporównywalnie niższe ceny. Ponadto, chociaż na przygotowanie powielających się w poszczególnych poddziałaniach typów broni wymagane było mniejsze zaangażowanie konsultantów historycznych czy w zakresie badań i researchu, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w kosztach działania, koszty nie zostały skorygowane.

Fundacja nie wyjaśniła potrzeby posiadania rekwizytów w okresie realizacji zadania, tj. na pięć miesięcy przed rozpoczęciem planu zdjęciowego, a planowane w trakcie kontroli oględziny rekwizytów nie doszły do skutku [szerzej: pkt 15]. Nie można zatem uznać, że Fundacja w ogóle nimi dysponowała w okresie realizacji zadania, a gromadziła je dopiero wraz ze zbliżającym się etapem planu zdjęciowego.

Fundacja wyjaśniła³¹, że przygotowanie rekwizytu wzorcowego, szczególnie broni strzelającej wymaga współpracy ze specjalistami posiadającymi odpowiednie uprawnienia, szefami poszczególnych pionów oraz specjalistami od postprodukcji wykonującymi testy w próbach kamerowych i technicznych. Praca rekwizytora odpowiedzialnego za broń obejmuje własną analizę scenariusza oraz postaci i jej przemiany, uczestnictwo w próbach czytanych scenariusza, określanie zakładanej liczby dubli, zmian rekwizytów i ich stanu, badania i konsultacje historyczne, research – w muzeach, bibliotekach i archiwach oraz spotkania z rekonstruktorami.

²⁴ Odpowiednio poz.: I.6.5, I.6.9, I.6.6, I.6.19, I.6.26, I.6.35.

²⁵ Finalnie budżet filmu wyniósł 38 mln zł (pismo Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego znak DPAIF-WNI.070.32.2024.JR z 8 maja 2024 r.).

²⁶ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 23 kwietnia 2024 r.

²⁷ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-3/2024).

²⁸ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-5/2024).

²⁹ Poz. I.4.21.

³⁰ Poz. I.4.22, I.4.24, I.4.25.

³¹ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-3/2024).

Następnie wykonuje się próby techniczne scen, żeby upewnić się, że przygotowany rekwizyt znieśie bez szkód realizację scen oraz patynuje się go.

Modele broni historycznej, które wykorzystane zostaną przy produkcji filmu, w sklepach internetowych dostępne są za nieporównywalnie niższe ceny:

- pistolet TT-33, Nagant wz. 1895 albo Mauser C96 (poz. I.4.19 – 35 000 zł, I.4.20 – 38 000 zł, I.4.26 – 45 000 zł i I.4.27 – 45 000 zł) – w sklepie internetowym pistolet TT-33 dostępny za 1 850 zł, rewolwer Nagant wz. 1895 za 2 500 zł, a Mauser C96 za 4 500 zł³²,
- karabin Mosin wz. 91/30 (poz. I.4.9, I.4.10, I.4.11, I.4.12 I.4.13 – po 38 000 zł i I.4.15, I.4.22 – 42 000 zł) – w sklepie internetowym karabin Mosin m/28 dostępny za 4 500 zł³³,
- granat obronny wz. 33 i granat zaczepny wz. 33 (poz. I.4.21 – 25 000 zł) – w sklepie internetowym granat obronny wz. 33 dostępny za 850 zł, a granat zaczepny wz. 33 za 350 zł³⁴,
- karabin maszynowy Maxim wz. 1910 albo karabin maszynowy DP 28 (poz. I.4.14 – 38 000 zł) – w sklepie internetowym karabin Maxim wz. 1910 dostępny za 10 400 zł, a karabin DP 28 za 2 200 zł³⁵.

W trzech przypadkach te same prototypy broni zostały wycenione w kilku odrębnych pozycjach kalkulacji kosztów zadania:

- prototypy ośmiu karabinów sowieckich i rosyjskich (poz. I.4.9-I.4.13, I.4.15, I.4.22, I.4.23) wycenione na 38 000 zł, 42 000 zł albo 120 000 zł każdy, pomimo że wybrano jeden typ karabinu Mosin wz. 91/30, w tym jeden strzelający i jeden z nałożonym bagnietem,
- prototypy dwóch pistoletów/ rewolwerów (poz. I.4.26, I.4.27) wycenione na 45 000 zł każdy chociaż wybrano ten sam typ broni – pistolet TT-33, rewolwer Nagant wz. 95 albo pistolet Mauser C96,
- prototyp karabinu maszynowego Maxim wz. 1910 ujęty w poz. I.4.14 (38 000 zł) wyceniony niezależnie od tego samego typu karabinu (karabin strzelający) wskazanego w poz. I.4.24 (120 000 zł).

Fundacja wyjaśniła³⁶, że poszczególne prototypy broni zostały przypisane do konkretnych postaci w filmie (z czego wynika ich patynowanie i różnica w detalach) lub konkretnych scen, a uzasadnieniem odrębnej wyceny broni strzelającej i niestrzelającej jest sposób przygotowania i użytkowania – na podstawie pozwolenia kolekcjonerskiego albo przez osoby posiadające specjalistyczne uprawnienia (rusznikarzy).

Wydatki jakie należy ponieść na najem sprzętu historycznego stanowią istotną pozycję w budżecie każdego filmu. Przykładowo z wykazu wydatków rozliczonych w ramach dotacji udzielonej w 2023 r.³⁷ na produkcję filmu pt. *Czerwone maki* wynika, że wynajęcie czołgu na jeden dzień zdjęciowy to wydatek rzędu 2 000 zł, a samochodu historycznego – 1 000 zł.

Fundacja nie wyjaśniła jakie okoliczności tłumaczą fakt, że dysponuje ośmioma pojazdami, na przygotowanie których wydatkowała 955 000 zł (poz. I.4.1-I.4.8), co najmniej od 22 grudnia 2023 r.³⁸, skoro rozpoczęcie zdjęć do filmu zaplanowano dopiero na 26 maja 2024 r., ani z jakiej potrzeby wynikała konieczność zapewnienia sprzętu w okresie realizacji zadania (10 listopada – 31 grudnia 2023 r.), na pięć miesięcy przed rozpoczęciem zdjęć do filmu, ograniczając się do stwierdzenia, że przedmiotem zadania nie był najem, a przygotowanie pojazdów wzorcowych zgodnie z wytycznymi reżysera i opinią konsultanta historycznego³⁹.

15. W czasie kontroli Zleceniobiorca nie umożliwił przeprowadzenia oględzin wzorcowych rekwizytów do filmu zaprezentowanych w działaniu czwartym, mimo wniosku zespołu kontrolerów na spotkaniu rozpoczynającym kontrolę, powtórnego w piśmie z 17 kwietnia⁴⁰ oraz w mailach z 8 i 14 maja 2024 r. Według Zleceniobiorcy⁴¹ powodem był fakt, że wzorcowe rekwizyty od daty rozpoczęcia kontroli stale były w próbach i przygotowaniach, których przerwanie niosłoby ryzyko opóźnienia bądź odwołania zdjęć. Innym powodem były trudne do oszacowania koszty operacji ich przetransportowania, z uwagi na konieczność uzyskania zgody odpowiednich organów na przejazdy nienormatywne po drogach publicznych⁴², pomimo że od początku kontroli zespół kontrolerów deklarował gotowość przeprowadzenia przeglądu rekwizytów w miejscu magazynowania i nie oczekiwał ich przetransportowania w inne miejsca dla potrzeb oględzin.

16. Nieadekwatnie wysokie oraz powielające wydatki rozliczone w ramach dotacji udzielonej w 2018 r. przez PISF były koszty poniesione w ramach działania trzeciego *Wybór lokacji do filmu* (poz. I.3.1-I.3.27) – kwota 940 000 zł (nie można określić, które poddziałania sfinansowane zostały ze środków dotacji, a które ze środków własnych [szerzej: pkt 26]).

Pomimo założenia, że wszystkie lokacje filmu zostaną odtworzone w jednej destynacji na Mazowszu – na terenie nieodległej twierdzy Modlin, wykorzystywanej w szeregu produkcji filmowych, tj. np. *Młody Piłsudski* (2019 r.) czy

³² <http://www.arms.com.pl/1533,pistolet-tt-33-rosja-rok-prod-1944.html>, <http://www.atenagun.pl/sklep/rewolwer-nagant-wz-1895-kal-762mmn-7.html>, <https://secpol.com.pl/produkt/pistolet-mauser-c96/>.

³³ <https://polarms.pl/pl/p/KARABIN-MOSIN-m28-POZBAWIONY-CECH-UZYTKOWYCH/6233>.

³⁴ <https://polski-kolekcjoner.pl/2021/06/12/granat-obronny-wz-33-m-wolski/>, <https://allegro.pl/listing?string=granat%20zaczepny%20wz.33>.

³⁵ <https://sklep.top-gun.pl/bron-kolekcjonerska/510-karabin-samopowtarzalny-tgun-maxim-wz-1910.html>, <https://www.gun-center.pl/pl/p/Karabin-samopowtarzalny-RKM-DP28-kal-7%2C62x54R/1040>.

³⁶ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-3/2024).

³⁷ Dotacja została udzielona przez *Wytwórnnię Filmów Dokumentalnych i Fabularnych*.

³⁸ Data faktury wystawionej przez *House Media Company Sp. z o.o.*

³⁹ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-5/2024).

⁴⁰ Pismo znak DNK-Kinematografia-1/2024.

⁴¹ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-5/2024).

⁴² Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 13 maja 2024 r. (e-mail).

Dezserter (2020 r.), każda z wykazanych w ofercie 27 lokacji została wyceniona odrębnie, a koszt wahał się od 19 tys. zł (obóz Kozielsk – biuro oraz obóz Kozielsk – świetlica⁴³) do 52 tys. zł (rogatki Tarnopola⁴⁴). Ponadto wydatki dotyczące tego działania były 122 krotnie wyższe od wydatków rozliczonych w ramach dotacji PISF udzielonej na rozwój projektu w 2018 r.

Według Zleceniobiorcy wstępny wybór lokacji na etapie developmentu nie był tak szczegółowy jak wybór właściwych lokacji i nie obejmował dokumentacji z szefami pionów, dokumentacji technicznej ani większości analiz. Nie tłumaczy to jednak dlaczego na działanie wydatkowano 940 000 zł, skoro na etapie rozwoju projektu wystarczająca była kwota 7 700 zł, a obecne działanie nie obejmowało rezerwacji lokacji na czas kręcenia zdjęć i również realizowane było w ramach produkcji filmu.

Fundacja nie wyjaśniła jakie czynniki wpływały na rozbieżność w nakładach poniesionych na wybór konkretnych lokacji. Stwierdziła ogólnie⁴⁵, że było to uwarunkowane stopniem skomplikowania planowanych do realizacji w danym miejscu scen oraz zwróciła uwagę na istotne dla lokacji czynniki tj. dźwięk w danej lokacji, droga słońca w planowanym czasie zdjęć, standardowy dla obszaru punkt rosy, średnie temperatury, rodzaj gruntu, możliwość usytuowania campu, drogi dojazdowe, ograniczenia w transporcie ciężkiego sprzętu i transportach specjalnych, regulacje dla bezałogowych statków powietrznych, możliwości zamknięcia dróg i przygotowania objazdów.

Niezależnie od tego już w 2018 r. producent filmu pt. *Sanatorium Gorkiego*⁴⁶ otrzymał z PISF dotację na rozwój projektu⁴⁷, w ramach której rozliczył wydatki w kwocie 7 700 zł na poszukiwanie obiektów zdjęciowych, w efekcie którego dokonano wyboru lokacji na terenie twierdzy Modlin.

Fundacja wyjaśniła⁴⁸, że w 2018 r. został przeprowadzony wstępny wybór lokacji na potrzeby dalszych prac nad materiałem (tj. pozyskiwanie źródeł finansowania), a od tego czasu wygląd i przeznaczenie wybranych lokacji uległ zasadniczym zmianom, zmienił się scenariusz oraz reżyser i żaden obiekt w Modlinie wybrany w 2018 r. nie stanowi lokacji wybranej obecnie do realizacji filmu.

17. Nieadekwatnie wysokie, powielające wydatki innych poddziałań, dotyczące nienależycie wykonanych, bo niekompletnych prototypów kostiumów, były koszty poniesione w ramach działania piątego *Zaprojektowane i odszycie kostiumów dla głównych postaci* (poz. I.5.1-I.5.20) – kwota 784 000 zł (środki dotacji).

Koszty jednostkowe przygotowania prototypów kostiumów wahały się od 25 000 zł (Wasylij Zarubin – kostium II⁴⁹) do 55 000 zł (Cejtlin – kostium I⁵⁰). Zadania kostiumografa, z jakkolwiek wielkim zaangażowaniem i profesjonalizmem byłyby realizowane, nie mogą stanowić podstawy do tak wysokich kosztów przygotowania i odszycia 20 kostiumów dla głównych postaci filmu o tematyce wojennej. Ponadto chociaż w czterech przypadkach w kalkulacji kosztów zadania ujęto podobne bądź tożsame prototypy zaprojektowanych i odszytych kostiumów, co oznacza, że ich przygotowanie wymagało mniejszego nakładu pracy, nie przełożyło się to na ograniczenie kosztów tych wybranych poddziałań.

Należy również zwrócić uwagę, że wyniki przeprowadzonych w trakcie kontroli oględzin kostiumów wykazały, że zawierały one szereg niespójności z ofertą czy załączonymi do sprawozdania raportami, a niektóre elementy garderoby w trakcie kontroli wymagały poprawek krawieckich bądź ich wygląd świadczył ewidentnie o tym, że nie były szyte na potrzeby zadania.

Z wyjaśnień Zleceniobiorcy⁵¹ wynika, że zakres zadań kostiumografa, w ramach zaprojektowania i odszycia kostiumów, obejmował własną analizę scenariusza oraz postaci i ich przemian, uczestnictwo w próbach czytanych scenariusza, określenie zakładanej liczby dubli, zmian kostiumów i ich stanu, badania i konsultacje historyczne, research w muzeach, bibliotekach i archiwach, spotkania z rekonstruktorami, przygotowanie wstępnych szkiców i kolaży, a po ich zatwierdzeniu przez reżysera – rysunków technicznych i próbnych wykroi, poszukiwanie materiałów i przygotowanie próbek podlegających zatwierdzeniu przez historyków, reżysera oraz kierowników pionów, a następnie zdjęcie wymiarów z aktorów, uszycie prototypów oraz ich odpowiednia patynacja.

Na podstawie załączonego do sprawozdania raportu *Przygotowanie i szycie prototypów kostiumów dla głównych postaci* stwierdzono, że w czterech przypadkach w kalkulacji kosztów zadania ujęto podobne bądź tożsame prototypy zaprojektowanych i odszytych kostiumów:

- pierwszy strój głównego bohatera Grabowskiego (mundur polowy porucznika piechoty, poz. I.5.1, 44 000 zł) i kostium pierwszy Jana Tucholskiego (mundur polowy, poz. I.5.12, kwota 46 000 zł),
- drugi strój głównego bohatera Grabowskiego (mundur polowy porucznika piechoty z płaszczem, poz. I.5.2, 33 000 zł) i kostium pierwszy Szteina (mundur polowy podporucznika piechoty, poz. I.5.5, 50 000 zł),

⁴³ Poz. I.3.5 i I.3.8.

⁴⁴ Poz. I.3.15.

⁴⁵ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-3/2024).

⁴⁶ *Bow and Axe Entertainment Sp. z o.o.*

⁴⁷ Kwota 250 000 zł.

⁴⁸ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-5/2024).

⁴⁹ Poz. I.5.7.

⁵⁰ Poz. I.5.14.

⁵¹ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-3/2024).

- drugi strój Wasilija Zarubina (mundur służbowy majora GUGB NKWD ZSSR na rok 1939, poz. I.5.7, 25 000 zł) i kostium pierwszy Cejtlina (mundur politruka, poz. I.5.14, 55 000 zł),
- pierwszy strój Macieja Gąsienicy (ubiór ćwiczebny lotnictwa z wiatrówką i beretem, poz. I.5.3, 35 000 zł) i kostium pierwszy lotnika (poz. I.5.19, 49 000 zł);

Wyjaśniając uwarunkowania, które uzasadniały odrębną wycenę tych prototypów Fundacja zwróciła uwagę⁵², na poziom i technikę patynacji, rozmiar mundurów oraz stopień wojskowy, od którego zależy rodzaj użytych materiałów i krój kieszeni. Zważywszy jednak na podobieństwo kostiumów, ich przygotowanie wymagało mniejszego nakładu pracy, co winno znaleźć odzwierciedlenie w kosztach działania.

Niezależnie od tego, w wyniku przeprowadzonych w trakcie kontroli (26 kwietnia) oględzin prototypów kostiumów⁵³ stwierdzono, że:

- w zasobach brakowało trzech prototypów kostiumów: Macieja Gąsienicy – kostium I (poz. I.5.3, 35 000 zł), Lewandowskiej – kostium I (poz. I.5.4, 29 000 zł) i lotnika – kostium I (poz. I.5.19, 49 000 zł), a prototypy kostiumów Saszy Zarubina były niekompletne (bez butów – poz. I.5.9, I.5.10, 36 000 zł i 54 000 zł bez butów i płaszcz – poz. I.5.11, 31 000 zł) – Fundacja wyjaśniła, że te konkretnie prototypy były w szwalniach i pracowniach w związku ze zbliżającym się terminem rozpoczęcia zdjęć do filmu,
- prototypy odszytych mundurów nie zawierały pagonów i patek widocznych na zdjęciach załączonego do sprawozdania raportu np. poz.: I.5.1, I.5.2, I.5.5, I.5.6, I.5.7, I.5.18 – Fundacja wyjaśniła, że w toku dalszych prac nad kostiumami okazało się, że elementy pagonów i patek muszą zostać poprawione,
- niektóre elementy stroju były znoszone a metki wskazywały, że nie zostały uszyte w odpowiedzi na indywidualizowane potrzeby filmu: buty Wasylia Zarubina – kostium III, poz. I.5.8 (znoszone buty marki *ecco*), płaszcz Saszy Zarubina – kostium II, poz. I.5.10 (płaszcz z wyprutą metką producenta), Anna Grabowska – kostium I, poz. I.5.13 (znoszone buty), Wanda – kostium I, poz. I.5.17 (znoszone buty, spódnica z metką producenta *Made by Paris*), strażnik obozowy – kostium I, poz. I.5.18 (znoszone buty), delegatka Czerwonego Krzyża – kostium I, poz. I.5.20 (znoszone buty) – Fundacja wyjaśniła, że na etapie projektowania i odszywania prototypów kostiumów zdarza się korzystać z istniejących elementów garderoby, które mogą posłużyć jako wzorzec, a efekt znoszenia wynika z patynacji kostiumu.

18. Niecelowe, niewspółmiernie wysokie lub dokonane z naruszeniem postanowień § 4a ust. 1 umowy (tj. na rzecz zewnętrznego wykonawcy a nie bezpośrednio Fundacji) były również koszty przygotowania organizacyjnego (poz. I.1.1) oraz w części koszty administracyjne (poz. II.3.1 i poz. II.4.) w łącznej kwocie 159 620 zł (środki dotacji 27 390 zł, środki własne 132 230 zł) poniesione w okresie niespełna dwóch miesięcy realizacji zadania (od 10 listopada do 31 grudnia 2023 r.). Fundacja nie przedstawiła zdefiniowanych w ofercie mierzalnych rezultatów przygotowań organizacyjnych (kwota 29 390 zł) dotyczących powołania grupy projektowej, podziału zadań, czy umów zawartych z kierownikiem projektu, członkami zespołu finansowo-administracyjnego oraz na przygotowania organizacyjne, które dodatkowo wbrew postanowieniom § 4a ust. 1 umowy zlecone zostały zewnętrznemu wykonawcy. Fundacja nie wykazała również jaki charakter lub zakres zadań członków zespołu finansowo-administracyjnego oraz w ramach obsługi prawnej uzasadniał wypłacone wynagrodzenie w wysokości odpowiednio 67 500 zł oraz 62 730 zł.

a) Przygotowania organizacyjne (poz. I.1.1), kwota 29 390 zł (27 390 zł środki dotacji i 2 000 zł środki własne) – Fundacja poinformowała, że koszt dotyczył przygotowania i przemodelowania planu działania z zakładanych pierwotnie pięciu miesięcy do niespełna dwóch miesięcy (potwierdzenie logistyki oraz harmonogramu realizacji zadania i osiągnięcia założonych celów⁵⁴), nie przedstawiła natomiast wymiernych rezultatów tego działania dotyczących powołania grupy projektowej, podziału zadań, czy umów zawartych z kierownikiem projektu, członkami zespołu finansowo-administracyjnego oraz na przygotowania organizacyjne.

Do kontroli przedłożono jedynie umowy na usługę księgową⁵⁵ i obsługę prawną⁵⁶ oraz dwie umowy zawarte z podmiotami, którym Fundacja powierzyła realizację sześciu działań⁵⁷.

Ponadto, niezgodnie z § 4a ust. 1 umowy oraz przedstawionym w ofercie *Planem i harmonogramie działań na rok 2023* (str. 12), działanie to (kwota 29 390 zł) zostało zlecone zewnętrznemu wykonawcy firmie *FilmService* [szerzej: pkt 11].

b) Wynagrodzenie członka finansowo-administracyjnego (poz. II.3.1), kwota 67 500 zł (środki własne) – Fundacja wyjaśniła, że wynagrodzenie wypłacone zostało pięciu osobom realizującym zadanie, jednak nie przekazała zawartych umów bądź innych dokumentów określających zadania tych osób, a poza wskazaniem, że usługi dotyczyły przygotowania zestawień dokumentów księgowych (w sprawozdaniu rozliczono 9 faktur) oraz założeń do sporządzenia sprawozdania, nie wykazała jaki charakter zleconych zadań uzasadniał wysokość wypłaconego wynagrodzenia, niezależnie od wynagrodzenia z tytułu umowy na usługę księgową (poz. II.2.1, kwota 30 000 zł)⁵⁸.

⁵² Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-3/2024).

⁵³ Na terenie *Wytwórni Filmów Fabularnych i Dokumentalnych w Warszawie*, w kompleksie przy ul. Chełmskiej 21.

⁵⁴ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 6 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-2/2024).

⁵⁵ Umowa o prowadzenie księgi handlowej dla projektu *Sanatorium Gorkiego* z 23 listopada 2023 r. zawarta z firmą AP Księgowość Sp. z o.o. za wynagrodzeniem 30 000 zł.

⁵⁶ Umowa o współpracy pomiędzy Fundacją a SKP [redacted] Sp. k.

⁵⁷ Umowy o świadczenie usług zawarte 13 listopada 2023 r. z *Bow and Axe Entertainment sp. z o.o.* oraz z *House Media Company sp. z o.o.* na realizację zastępujących działań: *Wybór szefów pionów, Wybór lokacji do filmu, Przygotowanie wzorcowych rekwizytów do filmu, Zaprojektowanie i odszywanie kostiumów dla głównych postaci, Wybór aktorów do najważniejszych ról, Przygotowanie planu preprodukcji.*

⁵⁸ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 6 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-2/2024).

- c) Obsługa prawna (poz. II.4.1), kwota 62 730 zł (środki własne) – Fundacja nie wyjaśniła, jaki konkretnie miała charakter i czego dotyczyła pomoc prawna świadczona przez firmę SKP [redacted] Sp. k., nie przedłożyła również opinii ani innych dokumentów przygotowanych przez tego wykonawcę. Zgodnie z zawartą umową, obsługa prawna obejmowała miała zlecenia, konsultacje i zapytania związane z zadaniem publicznym a wykonawca zadeklarował gotowość do realizacji zleceń w okresie listopada i grudnia 2023 r. w ramach ustalonego ryczału bez limitu godzin.

19. Niewspółmiernie wysokie w stosunku do uzyskanych efektów były koszty poniesione w ramach działania drugiego *Wybór szefów pionów* (poz. I.2.1-I.2.6) – kwota 120 000 zł (nie można określić, które poddziałania sfinansowane zostały ze środków dotacji, a które ze środków własnych. [szerzej: pkt 26]). Należy zakwestionować postulowaną czasochłonność i pracochłonność działania dotyczącego wyboru szefów pionów, którego wykonanie zdaniem Zleceniobiorcy zajęło półtora miesiąca (od 13 listopada do 31 grudnia 2023 r.⁵⁹). W przeciwnym razie wybrani szefowie pionów, nie mieliby szansy by zaangażować się w realizację innych działań, do których zostali wyznaczeni (przygotowanie planu preprodukcji, udział w procesie wyboru lokacji, rekwizytów, kostiumów i aktorów do filmu), i które, jak wskazuje Zleceniobiorca, zostały zrealizowane w wymaganym terminie realizacji zadania – od 10 listopada do 31 grudnia 2023 r.

Fundacja poinformowała, że wykonawca usługi wyboru szefów sześciu pionów⁶⁰ - firma *House Media Company Sp. z o. o.* (prezes firmy jest równocześnie prezesem Fundacji i kierownikiem projektu) to doświadczony zespół produkcyjny, który mógł w ciągu niespełna półtora miesiąca przeprowadzić rozmowy z 34 kandydatami na szefów pionów oraz zweryfikować ich dotychczasowe dokonania⁶¹. Zleceniobiorca nie przedłożył dokumentów potwierdzających konkretne działania, które skutkowałyby poniesieniem wymiernych kosztów na takim poziomie tłumacząc, że rozmowy prowadził osobiście reżyser, a Fundacja nie posiada konkretnych materiałów dotyczących tych rozmów.

Zleceniobiorca wyjaśnił⁶², że plan preprodukcji mógł powstać tylko przy udziale wybranych szefów pionów, którzy byli też nieodzowni w procesie wyboru lokacji, rekwizytów, kostiumów i aktorów do filmu, tj. działań realizowanych od 10 listopada do 31 grudnia 2023 r.

20. Niekorespondujące z poniesionymi nakładami były koszty przygotowania planu preprodukcji wykazane w działaniu siódmym *Plan preprodukcji* (poz. I.7.1) – kwota 100 000 zł (środki dotacji). Plan preprodukcji to półtorastronicowy dokument, w którym wypunktowano 29 standardowych etapów preprodukcji filmu, tj. dokumentacja lokacji, próby aktorskie, przymiarki kostiumowe i próby charakteryzatorskie, wynajem garderoby, charakteryzatorni, magazynów rekwizytów, ubezpieczenie ekipy czy odbiory dekoracji i rekwizytów – dla których nie określono żadnych ram czasowych na realizację czy sposobu realizacji ani żadnych innych informacji wspierających proces realizacji filmu.

Kontrolowany nie uzasadnił tak wysokich kosztów przygotowania tego planu i podał jedynie, że plan ten stanowi jasną informacją czy i jakie działania mogą wykonywać poszczególne pionierzy realizacyjne bez zaburzenia procesu preprodukcji filmu, a błąd w tak ważnym dokumencie mógłby skutkować ogromnymi stratami finansowymi w procesie produkcji filmu⁶³.

21. Fundacja nie przedstawiła żadnych dokumentów potwierdzających, że szacując wartość zadania dochowała należytej staranności i stosowała zasady gospodarowania środkami publicznymi. Zadeklarowała jedynie, że wszystkie kalkulacje stanowiące podstawę ujęcia w ofercie poszczególnych kwot kosztów przypisanych do każdego działania/poddziałania zostały opracowane zgodnie z najwyższymi standardami branżowymi, uwzględniają specyfikę produkcji filmowej oraz szczególne wymagania dotyczące filmów historycznych ustalonych przez PISF. W ocenie Fundacji przeprowadzenie rozpoznania rynku w celu wyłonienia wykonawców poszczególnych usług i dostaw byłoby nieuzasadnione i nieskuteczne z uwagi na ochronę praw własności intelektualnej (prawo do scenariusza) - współpraca z podmiotami posiadającymi prawa do utworu, gwarantowała nienaruszalność praw wyłącznych oraz wykonanie zadania efektywnie, oszczędnie, terminowo i na odpowiednim poziomie jakościowym⁶⁴.

22. Zleceniobiorca nie nabył praw do kostiumów i rekwizytów, które zobowiązany był przygotować w ramach zadania, nie sprawuje również nad nimi żadnej kontroli (nie prowadzi żadnej ewidencji pozwalającej na stwierdzenie miejsca ich lokalizacji).

Jest to niezgodne z postanowieniami § 13 umowy, który obliuguje Zleceniobiorcę do niezbywania rzeczy zakupionych na swoją rzecz za środki pochodzące z dotacji przez okres pięciu lat.

Fundacja nie wyjaśniła również jaka była podstawa dysponowania poszczególnymi rekwizytami przez producenta filmu, przy udziale którego realizowała zadanie i za działania którego odpowiada jak za własne⁶⁵.

⁵⁹ Okres obowiązywania umowy zawartej przez Fundację z *House Media Company Sp. z o.o.*

⁶⁰ Wybór: kierownika produkcji, autora zdjęć, głównego scenografa, kostiumografa i charakteryzatora oraz reżysera dźwięku.

⁶¹ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 6 maja 2024 r. oraz z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pisma znak: DNK-Kinematografia-2/2024 oraz DNK-Kinematografia-4/2024).

⁶² Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pisma znak: DNK-Kinematografia-3/2024, DNK-Kinematografia-4/2024 oraz DNK-Kinematografia-5/2024).

⁶³ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 6 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-2/2024).

⁶⁴ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 23 kwietnia 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-1/2024).

⁶⁵ Wymóg § 4a ust. 2 umowy.

Należy zgodzić się ze Zleceniobiorcą, że nabywanie stosownych praw umożliwiających włączanie danych elementów (rekwizytów i kostiumów) do filmu jest obowiązkiem producenta lub koproducenta, w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii⁶⁶, niemniej standardem w produkcji filmowej jest, że rekwizytor i kostiumograf sprawujący nadzór autorski nad inscenizacją, odpowiadają za zawarcie umów gwarantujących zachowanie ciągłości zdjęć z właścicielami rekwizytów przed rozpoczęciem zdjęć⁶⁷. Nie wykluczało to możliwości zawarcia tego rodzaju umów z Fundacją, która pozyskała i wydatkowała środki na przygotowanie elementów inscenizacji.

W sprawozdaniu z realizacji zadania Fundacja poinformowała, że przygotowała, zaprojektowała i odsyłała 20 szt. kostiumów, na które zaplanowała i wydatkowała 784 000 zł oraz przygotowała 27 rekwizytów (8 pojazdów i 19 sztuk broni z epoki), na które zaplanowała i wydatkowała 1 934 000 zł.

W dniu przeprowadzania oględzin⁶⁸, prototypy strojów przechowywane były na terenie *Wytwórni Filmów Fabularnych i Dokumentalnych w Warszawie*, w kompleksie przy ul. Chełmskiej 21. Fundacja odmówiła natomiast podania informacji na temat miejsca przechowywania / składowania rekwizytów, tłumacząc, że nie znajdują się one w jednym określonym miejscu, nie są magazynowane, ponieważ prowadzone są na nich próby techniczne, efektowe, pirotechniczne, kaskaderskie i aktorskie przed zdjęciami⁶⁹. Nie umożliwiła również przeprowadzenia oględzin wzorcowych rekwizytów. [szerzej: pkt 15]

Fundacja podała, że nie sprawuje kontroli nad wybranymi i przygotowanymi rekwizytami oraz kostiumami, gdyż nie stanowią jej własności, przedmiotem zleconych w ramach zadania prac nie było nabycie przez nią praw do tych przedmiotów, a ich przygotowanie. Zdaniem Fundacji jej działania umożliwiły sfinansowanie kosztów stworzenia wzorcowych rekwizytów oraz zaprojektowanie i uszycie strojów, a tym samym nabycie przez producenta filmu niezbędnych praw związanych z ich wykorzystaniem i to producent jest odpowiedzialny za ich nabycie, wykorzystanie i przechowywanie⁷⁰.

Fundacja nie wyjaśniła, które rekwizyty i elementy kostiumów zostały zakupione, które wynajęte, a które wykonane, ani przy udziale, jakich instytucji i podmiotów świadczących sprzedaż, usługi wynajmu i wykonawstwa środków inscenizacyjnych zadanie zostało zrealizowane.

[Rachunek bankowy, dokumentacja finansowo-księgową i ewidencja księgową]

23. Nie można uznać, że Fundacja prawidłowo wyodrębniła rachunek bankowy na potrzeby realizowanego zadania. Dokonywano na nim operacji finansowych niezwiązanych z zadaniem, zarówno wpłat, jak i wypłat. Takie postępowanie stanowi naruszenie § 3 ust. 1 i 4 umowy oraz nie sprzyja transparentności rozliczeń.

Na dzień wpływu dotacji (15 listopada 2023 r.) stan rachunku wynosił 0 zł. W trakcie realizacji zadania, ze środków dotacji, Fundacja wypłaciła kwotę 3 950 086,50 zł (na inny rachunek Fundacji), na cele, które nie zostały rozliczone w ramach dotacji, a następnie z tego rachunku dokonano pięciu wpłat na rachunek dotacji na łączną kwotę 4 350 086,50 zł⁷¹, uwzględniając finansowy wkład własny Fundacji.

Fundacja do 31 grudnia 2023 r. wydatkowała na zadanie 100% dotacji, tj. 5 999 120 zł. Ze środków własnych zostały opłacone wydatki stanowiące finansowy wkład własny w kwocie 400 000 zł. Saldo końcowe na rachunku 31 grudnia 2023 r. wynosiło 0 zł.

Wiceprezes Fundacji wskazała⁷², że żadne działania na kontach Fundacji nie wpłynęło na tok realizacji zadania. Po dokonaniu transferów bilans kształtował się prawidłowo i nie doszło do naruszenia przepisów dotyczących rachunkowości. Nie wyjaśniła natomiast przyczyn dokonywanych transferów na rachunku dotacyjnym.

24. Zleceniobiorca posiadał dokumenty finansowo-księgowe (łącznie 9 faktur) rozliczone w sprawozdaniu (6 399 120 zł). Wszystkie koszty realizacji działań mieściły się w rodzajach kosztów przypisanych w ofercie, na które przyznana została dotacja. Dokumenty zostały wystawione i opłacone w terminie realizacji zadania i ponoszenia wydatków, tj. od 10 listopada do 31 grudnia 2023 r., co było zgodne § 2 ust. 2 umowy. Wszystkie wydatki, również te sfinansowane w ramach wkładu własnego, zostały opłacone z rachunku bankowego wskazanego w umowie, chociaż Zleceniobiorca zobowiązał się do dokonywania z wyodrębnionego rachunku tylko wydatków dotyczących udzielonej dotacji⁷³. Cztery wydatki zostały zrealizowane na podstawie faktur proforma (wkład własny).

Fundacja w ramach wkładu własnego w realizację zadania rozliczyła 4 faktury wystawione przez firmę *AP Księgowość Sp. z o.o.*, które opłacone zostały na podstawie faktur proforma.

- 3 faktury na łączną kwotę 30 000 zł⁷⁴ opłacone odpowiednio 30 listopada, 14 grudnia i 29 grudnia 2023 r. dotyczyły usługi prowadzenia księgi handlowej dla zadania, wynagrodzenie zostało wypłacone w trzech transzach zgodnie z umową z 23 listopada 2023 r.⁷⁵,
- 1 faktura na kwotę 67 500 zł⁷⁶ dotyczyła wynagrodzenia członka zespołu finansowo-administracyjnego⁷⁷.

⁶⁶ Dz.U. z 2023 r. poz. 130.

⁶⁷ Wytyczne Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych, KIPA – Wykaz praw i obowiązków grupy produkcyjnej/ Rekwizytor, Kostiumograf.

⁶⁸ 26 kwietnia 2024 r.

⁶⁹ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-4/2024).

⁷⁰ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 i 15 maja 2024 r. (odpowiedź na pisma znak: DNK-Kinematografia-3/2024, DNK-Kinematografia-4/2024).

⁷¹ Wpłaty zostały dokonane 29 i 30 grudnia 2023 r.

⁷² Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 6 maja 2024 r. (odpowiedź na pismo znak: DNK-Kinematografia-2/2024).

⁷³ Wymóg § 3 ust. 4 umowy.

⁷⁴ FA/83/12/2023 z 4 grudnia 2023 r., FA/87/12/2023 z 21 grudnia 2023 r., FA/90/12/2023 z 29 grudnia 2023 r.

⁷⁵ FPF/6/2023 z 27 listopada na kwotę 9 000 zł, FPF/8/2023 z 1 grudnia na kwotę 9 000 zł, FPF/10/2023 z 21 grudnia na kwotę 12 000 zł.

⁷⁶ FA/92/12/2023 z 29 grudnia 2023 r.

⁷⁷ FPF/12/2023 z 29 grudnia na kwotę 67 500 zł.

Fundacja nie wyjaśniła czemu służył zastosowany mechanizm faktury proforma.

25. Koszty wszystkich sześciu działań, dla których zdefiniowano mierzalne rezultaty do osiągnięcia zostały udokumentowane dwoma zbiorczymi fakturami na łączną kwotę 6 157 000 zł (96% wartości zadania), wystawionymi przez dwa podmioty, którym Fundacja powierzyła realizację sześciu działań⁷⁸. Fundacja nie przekazała źródłowych dowodów księgowych dokumentujących wydatki poniesione przez te dwa podmioty na rzecz wykonawców poszczególnych poddziałań, w tym ze środków dotacji na kwotę 5 971 730 zł (99,5%). Zaniechaniem tym Zleceniobiorca naruszył § 4a ust. 2 umowy, zgodnie z którym za działania bądź zaniechania podmiotów trzecich współpracujących przy realizacji zadania odpowiada jak za własne. Naruszenie to skutkowało tym, że w trakcie kontroli nie zweryfikowano czy i w jakiej kwocie wydatki ze środków dotacji przekazane do dyspozycji podmiotom trzecim zostały poniesione na rzecz faktycznych wykonawców poszczególnych poddziałań. Ponadto, postanowienia umów z tymi podmiotami zostały częściowo utajnione. Fundacja odmówiła kontroli umów w zakresie części unormowań dotyczących *zobowiązań usługodawcy i zasad współpracy; obowiązków informacyjnych oraz w zakresie zapewnienia dostępności; wypowiedzenia umowy, kar umownych oraz poufności.*

W § 4a umowy KPRM wyraziła zgodę, aby część działań określonych w ofercie zrealizowanych zostało we współpracy z podmiotami trzecimi. Zastrzegł jednak, że za działania bądź zaniechania tych podmiotów Fundacja odpowiada jak za własne. Z uwagi na publiczny charakter środków przekazanych na sfinansowanie zadania (dotacja celowa), jawność wydatkowania środków publicznych oraz brak ograniczeń w zakresie ujawniania informacji o kontrahentach realizujących zadanie w umowie zawartej pomiędzy KPRM a Fundacją – nieudostępnienie kontrolującym dokumentów, o które wnioskowali w trybie § 7 ust. 2 umowy, uniemożliwiło całościowe skontrolowanie tych wydatków.

Do kontroli nie przedłożono niżej wymienionych źródłowych dowodów księgowych, o które wnioskował zespół kontrolujący⁷⁹, dokumentujących wydatki w łącznej kwocie 6 157 000 zł, w tym ze środków dotacji w kwocie 5 971 730 zł:

- poniesione przez *House Media Company Sp. z o.o.* (3 176 000 zł, ze środków dotacji 2 990 730 zł, tj. 94%; współnikiem i prezesem spółki jest ██████████, prezes Zarządu Fundacji, a wiceprezesem ██████████ członek Zarządu Fundacji),
 - a)) w ramach działań:
 - I.2. Wybór szefów pionów (poddziałania I.2.1–I.2.6) – kwota 120 000 zł,
 - I.3. Wybór lokacji do filmu (poddziałania I.3.1–I.3.2.7) – kwota 940 000 zł,
 - I.6. Wybór aktorów do najważniejszych ról (poddziałania I.6.1–I.6.35 z wyłączeniem I.6.15, I.6.18, I.6.32) – kwota 2 116 000 zł;
 - b) poniesione przez *Bow and Axe Entertainment Sp. z o.o.* (2 981 000 zł, 100% ze środków dotacji) w ramach działań:
 - I.4. Przygotowanie wzorcowych rekwizytów do filmu (poddziałania I.4.1–I.4.2.7) – kwota 1 934 000 zł,
 - I.5. Zaprojektowanie i odszycie kostiumów dla głównych postaci (poddziałania I.5.1–I.5.2.0) – kwota 784 000 zł,
 - I.6. Wybór aktorów do najważniejszych ról (poddziałania I.6.15, I.6.18, I.6.32) – kwota 163 000 zł,
 - I.7. Przygotowanie planu preprodukcji (poddziałanie I.7.1) – kwota 100 000 zł.

Fundacja wyjaśniła⁸⁰, że z perspektywy podmiotu realizującego zadanie publiczne wykonawcami zakontraktowanymi do wskazanych działań były firmy *Bow and Axe Entertainment Sp. z o.o.* i *House Media Company Sp. z o.o.* Nie można się jednak zgodzić z dalszymi wyjaśnieniami, że to powyższe firmy ponosiły względem podmiotu realizującego zadanie publiczne wyłączną odpowiedzialność za jego przygotowanie a korzystanie z usług podmiotów trzecich było ich wewnętrzną sprawą.

Fundacja, zastępując się tajemnicą przedsiębiorstwa, nie wyjaśniła jaki był zysk/prowizja/marża tych podmiotów z tytułu pośrednictwa w realizacji zadania.

26. Wszystkie dokumenty księgowe dotyczące przedłożonych do rozliczenia wydatków (9 faktur) zawierały trwały opis uwzględniający numer umowy dotacji, tytuł zadania publicznego, informację, że wydatek został sfinansowany ze środków dotacji, ewentualnie środków własnych oraz wskazanie, których działań/ poddziałań dotyczy. W przypadku faktury dotyczącej kilku realizowanych poddziałań finansowanych z różnych źródeł, sposób opisywania dowodów księgowych umożliwiał jedynie ustalenie zbiorczej kwoty wydatków sfinansowanych ze środków dotacji czy środków własnych, bez sposobności określenia kwoty wydatków poniesionych na poszczególne poddziałania według źródeł finansowania. W ofercie, w sprawozdaniu ani w księgach rachunkowych działania/ poddziałania nie zostały przyporządkowane do źródeł finansowania.

Spośród dziewięciu dowodów księgowych przedłożonych do rozliczenia dotacji, jedna faktura wystawiona przez *House Media Company Sp. z o.o.* na kwotę 3 176 000 zł (środki dotacji 2 990 730 zł i 185 270 zł) dotyczyła 34 poddziałań, a w jej opisie nie przypisano źródeł finansowania do poszczególnych poddziałań.

⁷⁸ FV 69/2023 wystawiona przez *House Media Company Sp. z o.o.* na kwotę 3 176 000 zł oraz FV 02/12/2023 wystawiona przez *Bow And Axe Entertainment Sp. z o.o.* na kwotę 2 981 000 zł.

⁷⁹ Pismo znak: DNK-Kinematografia-1/2024 z 17 kwietnia 2024 r., maile zespołu kontrolerów z: 18 kwietnia 2024 r., 24 kwietnia 2024 r., 7 maja 2024 r.

⁸⁰ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 14 maja 2024 r. (odpowieź na pismo znak: DNK-Kinematografia-3/2024).

27. Fundacja nie ustaliła sposobu sprawdzania dowodów księgowych i ich zakwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych (tj. sposobu kontroli merytorycznej, formalnoprawnej i rachunkowej oraz dekretacji dowodów) w dokumentacji określającej sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych⁸¹, do czego obligował art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Mimo to, Fundacja, zgodnie z § 5 ust. 1 umowy, prowadziła wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową dla zadania, z tym że na dowodach księgowych nie zamieszczono symbolu pozwalającego na jego jednoznaczne powiązanie z zapisami w ewidencji księgowej. Wszystkie dowody spełniały wymogi art. 21 ustawy o rachunkowości – zawierały potwierdzenie kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej, z zastrzeżeniem, że ślad rewizyjny nie był kompletny ponieważ na dowodach brakowało daty dokonanego sprawdzenia.

Dla zadania wyodrębniono konta analityczne 700-3-2 *Sanatorium Gorkiego – KPRM* oraz 500-3-2 *Sanatorium Gorkiego – KPRM*, na których zaewidencjonowano odpowiednio przychód z tytułu dotacji oraz koszty zadania.

W Fundacji nie opracowano pisemnych zasad w zakresie obiegu i kontroli dowodów księgowych potwierdzających wydatki. Niemniej wszystkie przedłożone do rozliczenia faktury zostały opisane, zatwierdzone pod względem finansowo-rachunkowym przez księgowego oraz zatwierdzone pod względem merytorycznym i formalnym przez kierownika projektu (prezesa Fundacji), a dodatkowo przez wiceprezes Fundacji. Brak było natomiast daty przy podpisie osób dokonujących sprawdzenia dokumentów kosztowych, co stanowi istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu obiegu dokumentów i realizowaniu operacji gospodarczych.

Niezależnie od wyjaśnień Fundacji⁸², że opis faktur spełnia wszystkie wymogi z art. 21 i art. 22 ustawy o rachunkowości, fakt przeprowadzenia kontroli finansowej wydatku przed jego realizacją winien zostać potwierdzony przez złożenie podpisu przez osobę upoważnioną oraz podanie daty jej faktycznego wykonania.

Polityka rachunkowości Fundacji⁸³ nie definiowała jak powinna wyglądać właściwa dekretaacja dokumentu – na dowodach źródłowych bądź w systemie finansowo-księgowym. Mimo to, stosowany przez Fundację sposób kwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych dowodów księgowych pozwalał na zidentyfikowanie osoby odpowiedzialnej za dokonanie zapisu w księgach rachunkowych, zawierał datę, symbole kont oraz określał miesiąc przyporządkowania do okresu sprawozdawczego⁸⁴.

[Działania informacyjne]

28. Zleceniobiorca naruszył § 6 ust. 3 umowy nie wypełniając obowiązku dotyczącego zamieszczenia informacji o źródle finansowania na swojej stronie internetowej. Nieumieszczenie (w terminie realizacji zadania) przez Fundację informacji na swojej stronie internetowej stanowi naruszenie postanowienia § 2 pkt 3 oraz § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych.

Fundacja (w terminie realizacji zadania) nie zamieściła informacji o realizacji i dofinansowaniu zadania z budżetu państwa, na swojej stronie internetowej <https://www.virtuosa.pl/>. Informacja na temat filmu pt. *Gorky Resort* znajduje się na stronie producenta filmu <https://www.bowandaxe.com/>. Jednym ze wskazanych tam sponsorów jest Fundacja Rozwoju Kinematografii Media Virtuosa (brak aktywnego linku przekierowującego na stronę Fundacji).

Fundacja wyjaśniła⁸⁵, że była przekonana, że dopełniła obowiązku informacyjnego a brak widniejącej na stronie internetowej informacji był dla niej zaskoczeniem. W trakcie czynności kontrolnych Zleceniobiorca dokonał niezbędnej poprawki na stronie Fundacji oraz poinformował, że nie posiada profili w mediach społecznościowych, na których mógłby upublicznić informację o finansowaniu zadania.

29. W sposób prawidłowy, tj. zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych, Fundacja zrealizowała działania informacyjne poprzez umieszczanie plakatu informacyjnego w siedzibie Fundacji.

[Realizacja innych zobowiązań umownych]

30. Fundacja, zgodnie z § 15 ust. 4 umowy, zrealizowała⁸⁶ obowiązki informacyjne w zakresie przetwarzania danych osobowych osób wskazanych do kontaktu i realizacji zadania oraz odbiorców zadania.

[Informacje o kontroli]

Czynności kontrolne prowadzono od 17 kwietnia do 15 maja 2024 r. (w trybie określonym w 7 umowy i w sposób zgodny ze *Standardami kontroli w administracji rządowej* z 31 sierpnia 2017 r.⁸⁷).

Kontrolę przeprowadził zespół w składzie⁸⁸:

- Marta Wrzesińska, radca, kierownik zespołu kontrolującego,
- Małgorzata Zaręba, główny specjalista, członek zespołu kontrolującego.

⁸¹ Zgodnie z punktem III.10 załącznika wprowadzonego komunikatem nr 10 ministra finansów w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych z dnia 18 maja 2010 r. (Dz.Urz.MF nr 6 poz. 26), sposób sprawdzania dowodów księgowych i ich zakwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych jednostka ustala w dokumentacji określającej sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych.

⁸² Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 6 maja 2024 r. (odpowieź na pismo znak: DNK-Kinematografia-2/2024).

⁸³ Uchwała Zarządu nr 1 Fundacji Rozwoju Kinematografii Media Virtuosa z 18 listopada 2022 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości.

⁸⁴ Oświadczenie o zgodności systemu Comarch ERP Optima wersja 2024.0 z ustawą o rachunkowości.

⁸⁵ Wyjaśnienia wiceprezes Fundacji z 6 maja 2024 r. (odpowieź na pismo znak: DNK-Kinematografia-2/2024).

⁸⁶ Oświadczenie Zarządu Fundacji z 19 kwietnia 2024 r.

⁸⁷ Dostępne pod adresem <https://www.gov.pl/web/premier/procedura-i-metodyka-kontroli>.

⁸⁸ Na podstawie upoważnień nr 9/2024 i 10/2024 wydanych 16 kwietnia 2024 r.

Do reprezentowania Fundacji upoważnionych jest dwóch członków Zarządu działających łącznie. W okresie objętym kontrolą w skład Zarządu wchodzi:

- [REDACTED] – prezes Zarządu,
- [REDACTED] – wiceprezes Zarządu,
- [REDACTED] – członek Zarządu.

Marta Wrzesińska

/dokument podpisany elektronicznie/

Małgorzata Zaręba

/dokument podpisany elektronicznie/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	911703.5577731.4212526
Nazwa dokumentu	Informacja pokontrolna_Kinematografia.pdf
Tytuł dokumentu	Informacja pokontrolna_Kinematografia
Sygnatura dokumentu	DNK.WK.1741.4.2024
Data dokumentu	29.05.2024
Skrót dokumentu	CB4D09A4F99BBD97D73D955DEB5C3E45AA5A99B5
Wersja dokumentu	1.4
Data podpisu	29.05.2024 12:52:55
Podpisane przez	Małgorzata Urszula Zaręba Główny specjalista
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
Data podpisu	29.05.2024 13:03:13
Podpisane przez	Marta Agnieszka Wrzesińska Radca
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.120.1.1.

Data wydruku: 29.05.2024

Autor wydruku: Wrzesińska Marta (Radca)